

2012-09-30

Nacka Tingsrätt
Mark- och Miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand
mmd.nacka@dom.se

Naturskyddsföreningen i Stockholms län och Stockholms Naturskyddsförenings yttrande över grundvattenbortledning i samband med byggandet av Förbifart Stockholm, mål M 3346-11.

Sammanfattning

- Stockholms Naturskyddsförening och Naturskyddsföreningen i Stockholms län vidhåller vår tidigare hållning att byggandet av Förbifart Stockholm strider mot en mängd mål satta av regeringen.
- Grundvattenbortledningen strider mot både hushållningsreglerna och försiktighetsprincipen samt miljömålet Grundvatten av god kvalitet.
- Grundvattenbortledning riskerar att påverka flera naturreservat och Natura 2000-områden negativt.
- Det finns osäkerheter i beräkningarna av grundvattensänkningarna, detta medför osäkerheter i bedömningen av påverkan på naturområden längs med Förbifart Stockholms sträckning.
- Stomljud och buller från tunneldrivningen måste minimeras

Förbifart Stockholm strider mot flera mål

Regeringen har satt upp ett flertal mål, bland annat, klimatmål och 16 miljömål. Förbifart Stockholm hjälper på intet sätt samhället att nå upp till dessa mål. I ett långsiktigt hållbart samhälle kommer vi inte kunna använda bilen på samma sätt som idag eftersom olja är en ändlig resurs. Därför menar vi att det är naivt att tro att denna motorväg på sikt kommer vara nödvändig. Trafikverket borde ha en helhetssyn på Sveriges trafiksatsningar. Det blir då orimligt att satsa så mycket resurser på en enda väg när övriga landet har stort behov av andra satsningar än 2 mil motorväg i Stockholm.

Särskilda förutsättningar för vattenverksamhet

I kap 11 § 6 MB står *"En vattenverksamhet får bedrivas endast om dess fördelar från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den."* Konsekvenserna med grundvattenbortledning och grundvattensänkning kan potentiellt bli allvarliga. Detta måste ställas mot de påstådda vinsterna med Förbifart Stockholm. Vi menar att riskerna och den negativa miljöpåverkan vida överstiger de tveksamma vinsterna med ett byggande av Förbifart Stockholm.

Hushållningsreglerna och de allmänna hänsynsreglerna

I kap 3 § 1 i miljöbalken står att *"Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företrädare skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning."*

Miljömålet *"grundvatten av god kvalitet"* kommer inte att kunna nås till år 2020. Enligt rapporten *"Steg på vägen – fördjupad utvärdering av miljömålen"* är avståndet för att nå förutsättningarna *"påtagligt"* och vidare sägs att *"avståndet till att nå miljötillståndet är mot bakgrund av den bristande kunskapen svårt att bedöma"*. Vi anser att det finns många osäkerhetsfaktorer i beräkningarna om hur grundvattnet kommer att påverkas av byggandet av Förbifart Stockholm. Det finns många ingående parametrar i beräkningarna (bl.a. sprickzoner, krosszoner som man inte har full kännedom om) som skulle kunna ändras och därigenom ge ett helt annat resultat.

I ovan nämnda rapport sägs också att *"infrastruktursatsningar och ökad bebyggelse i kust- och tätortsområden innebär å andra sidan ett större tryck på grundvattenresurserna. Denna utveckling ökar risken för nivåsenkningar med kvalitetsproblem som följd."*

Vi kan inte se hur Förbifart Stockholm ska kunna betraktas som långsiktigt god hushållning i förhållande till den viktiga frågan om vårt grundvatten.

Vi anser inte heller att grundvattenbortledningen är förenlig med försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB.

Påverkan på naturen

Ett flertal naturreservat och Natura 2000-områden kommer att beröras av grundvattensänkningar. Grundvattenbortledning kan permanent skada skogar, vattendrag och våtmarker och ge oöverblickbara konsekvenser. Trafikverket hävdar att ingen påverkan kommer att ske på bl.a. Natura 2000-området Edeby ekhage men vi vill återigen påpeka de osäkerhetsfaktorer som finns i beräkningarna. Vad det gäller just Edeby ekhage har Trafikverket som förslag ifall *"osannolik"* påverkan skulle ske så ska Mälardammen leda till en infiltrationsdamm uppströms Edeby ekhages randzon. Att lösa ett problem som uppstått pga av att vi förändrar grundvattenbalansen i ett område genom att göra ytterligare förändringar av områdets hydrologi förefaller för oss dumdrigt. I *"Steg på vägen – fördjupad utvärdering av miljömålen"* sägs att bortledning av grundvatten från tunnlar ofta kompenseras av infiltration av vatten och *"att detta innebär en osäker framtida situation"*. Vidare sägs att *"kunskapsunderlaget för att bedöma vilka effekter förändrade grundvattennivåer kan få för djur- och växtliv i angränsade ekosystem är begränsat"*.

Vi vill påpeka att osäkerheterna i vattenbalansberäkningarna innebär osäkerheter i hur naturvärdena påverkas.

Trafikverket skriver att inga skyddsåtgärder utöver kontroller behövs i Grimstaskogen. Detta trots att Trafikverket själva konstaterar, i tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen PM Hydrogeologi att

berggrunden i Grimsta naturreservat är full av sprickbildningar. Det är givetvis mycket svårt att bedöma grundvattnets rörelser där det finns sprickzoner.

Enligt Trafikverkets MKB motverkar Förbifart Stockholm de av riksdagen uppsatta miljömålen *Myllrande våtmarker* och *Grundvatten av god kvalitet*. Vi instämmer i detta.

Stomljud och luftburet buller av tunneldrivningen

Tunneldrivning genererar stomljud och buller. Naturvårdsverket framhåller i sitt yttrande med anledning av remiss i mål 3346-11 m.fl. daterat 2012-02-09 att *”trafikverkets föreslagna villkor för stomljud inte uppfyller kraven på rättsäkerhet, uppföljningsbarhet och ändamålsenlighet”*.

Vi delar Naturvårdsverkets uppfattning att riktvärden för bullernivåer enligt Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) inte bör överskridas i större utsträckning än vad som är nödvändigt och att stomljudsskapande arbetsmoment som orsakar bullernivåer högre än 35 db (a) bör inte förekomma efter kl 20:00 på vardagar samt att sprängningar inte sker efter 19:00. Trafikverket säger att Naturvårdsverkets allmänna råd om buller inte är bindande utan utgör riktlinjer, detta är förvisso sant men vi finner det oansvarigt att på detta sätt försöka motivera avsteg från riktlinjerna. Buller är ett stort och ökande samhällsproblem som måste tas på största allvar.

Beatrice Sundberg

Ordförande Stockholms Naturskyddsförening

Mårten Wallberg

Ordförande Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Naturskyddsföreningen i Stockholms län
Norrbäckagatan 80
113 41 Stockholm